

Kompensasjon etter ekstremvær

Vedtatt av SVs landsstyre 20. januar 2024.

Mer ekstremvær i alle former påvirker kommunenes tjenester og planarbeid, og øker behovet for at det tilrettelegges for forebyggende tiltak, med støtte fra statlig hold. Vi kommer til å oppleve flere katastrofer i fremtiden på grunn av klimaendringer. Beredskapen som vi har i dag er ikke tilstrekkelig, og må styrkes i hele landet.

Da ekstremværet Hans rammet Østlandet, var ødeleggelsene i mange kommuner enorme. Heldigvis kom Regjeringen på banen og bevilget 1,7 milliarder kroner i kompensasjon til kommuner med store utgifter. Samtidig opplever vi en stor utfordring gjennom at kompensasjonene beregnes ut fra enkelthendelser, ikke ut fra summen av alle hendelser. Det vil si at dersom en kommune eller en fylkeskommune har store kostnader som følge av en rekke mindre hendelser så kan de stå igjen uten kompensasjon. Dette må endres.

2024 startet med et ekstremt vintervær. Mange døgn med kraftig vind i kombinasjon med stort snøfall gjorde at mange Sørlandsbyer stengte ned i flere dager. Folk var innesperret i husene sine, og brøytemannskaper klarte ikke å brøyte seg fram til alle nabolag. Kritisk infrastruktur som veier, busstopp, skoler og idrettshaller snødde igjen og vinden gjorde det umulig å holde åpent. De personlige kostnadene ved uværet har vært store for mange. Mange mistet inntekt eller avspasering fordi de ikke kom seg på jobb, og mange har opplevd skade på eiendom og kjøretøy.

Samfunnskonsekvensene ved ekstremvær, også inkludert tørke, flom, ras og skred, er store og utgiftene for mange kommuner blir ofte større enn de kan bære. I flere kommuner er det også oppstått store skader på bygningsmasse og infrastruktur.

SV vil styrke forskning, formidling, og kursing i kommunene gjennom å øke bevilgninger til institusjoner slik som Norsk klimaservicecenter og Noradapt, som arbeider for å gjøre samfunnet bedre rustet til å takle klimaendringer og ekstremvær.

SV ber regjeringa klargjøre raskest mulig hvordan og når kommunene skal kompenseres for store og uforutsette utgifter ved ekstremvær, slik at vi kan forhindre at budsjettoverskridelser knyttet til ekstremværet går utover tjenestene kommunene skal levere til befolkningen.